

**НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ**

РІШЕННЯ № 1329

30.09.2021

м. Київ

Протокол № 27

Про результати позапланової безвизної перевірки
ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ
(НР № 00509-м від 12.12.2015, супутникове мовлення,
логотип: «Максі-ТВ», Акт перевірки № 160 від 13.08.2021)

За результатами моніторингу телепрограми ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ (ліцензія на мовлення НР № 00509-м від 12.12.2015, логотип: «Максі-ТВ»), зафіксовано пряму трансляцію передачі «Важливе» 22.06.2021 (у проміжок часу між 18:02 та 21:01) та повтори передачі: 22.06.2021 (у проміжок часу між 23:26 та 02:26 (23.06.2021)), 23.06.2021 (у проміжки часу: між 05:59 та 07:01, між 14:00 та 15:02), 25.06.2021 (у проміжок часу: між 23:27 та 00:28 (26.06.2021)), 26.06.2021 (у проміжок часу: між 19:01 та 20:02), 27.06.2021 (у проміжки часу: між 05:43 та 06:45, між 08:59 та 10:01, між 16:48 та 17:49), 28.06.2021 (у проміжки часу: між 00:30 та 01:32, між 06:00 та 07:01).

Передача була присвячена 80-й річниці нападу нацистської Німеччини на Радянський Союз й складалась з двох частин: інтерв'ю з лідером політичної партії «Наші», народним депутатом України VII та VIII скликань Євгеном Мураєвим та ток-шоу за участю запрошених до студії гостей передачі (ведучі: Максим Назаров, Ангеліна Пичик).

Протягом періоду 22.06.2021 - 28.06.2021 передача трансливалася з модерацією загального хронометражу, проте фрагмент інтерв'ю з Євгеном Мураєвим хронометражем 04 хв. 48 с трансливався у повторі (запису) без змін та модерації 10 разів:

пряма трансляція – 22.06.2021 у проміжку часу між 18:14 та 18:20;

повтори:

22.06.2021 у проміжку часу між 23:39 та 23:45,

23.06.2021 у проміжках часу між 06:12 та 06:18, між 14:13 та 14:19,

25.06.2021 у проміжку часу між 23:40 та 23:46,

26.06.2021 у проміжку часу між 19:14 та 19:20,

27.06.2021 у проміжках часу між 05:57 та 06:02, між 09:13 та 09:18, між 17:01 та 17:07,

28.06.2021 у проміжках часу між 00:43 та 00:49, між 06:12 та 06:18.

Трансляція передачі «Важливе» в ефірі ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ (ліцензія на мовлення НР № 00509-м від 12.12.2015), за 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021 містить ознаки порушення вимог

абзацу четвертого частини другої статті 6, пунктів а) та в) частини першої статті 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

У зв'язку з цим на засіданні Національної ради 15.07.2021 рішенням № 918 було призначено позапланову безвиїзну перевірку ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ.

На виконання наказу голови Національної ради № 5а/184 від 16.07.2021 було здійснено позапланову безвиїзну перевірку ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, за результатами якої складено Акт № 160 від 13.08.2021.

Про проведення позапланової безвиїзної перевірки ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, було повідомлено рекомендованим листом № 17/1265 від 20.07.2021.

У встановлений рішенням Національної ради від 15.07.2021 № 918 термін ТОВ «НАША ПРАГА» надало запитувані документи, що належать до предмету перевірки:

лист-пояснення щодо висновків, викладених у рішенні Національної ради про призначення позапланової безвиїзної перевірки;

- фотокопію (ксерокопію) журналу обліку передач за 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021, завірену підписом керівника та печаткою телекомпанії;

- завірену керівником копію сітки мовлення за 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021 із розподілом передач відповідно до програмної концепції мовлення;

- завірену керівником копію редакційного статуту.

З метою об'єктивного та всебічного розгляду порушеного питання уповноваженими особами Національної ради проаналізовано надані ліцензіатом документи, в тому числі і пояснення щодо висновків, викладених у рішенні Національної ради від 15.07.2021 № 918.

Так, за результатами розгляду витягу з Журналу обліку та реєстрації програм та передач ТОВ «НАША ПРАГА» за 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021, а також сітки мовлення ТОВ «НАША ПРАГА» за 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021, які завірені підписом директора ТОВ «НАША ПРАГА» М.М. Мухіним та печаткою ліцензіата, підтверджується трансляція 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021 передачі «Важливе»; жанр передачі – інформаційно-аналітичний.

У ході перевірки за результатами моніторингу телепрограми ТОВ «НАША ПРАГА» зафіксовано пряму трансляцію передачі «Важливе» 22.06.2021 (у проміжок часу між 18:02 та 21:01) та повтори передачі: 22.06.2021 (у проміжок часу між 23:26 та 02:26 (23.06.2021)), 23.06.2021 (у проміжки часу: між 05:59 та 07:00, між 14:01 та 15:02), 25.06.2021 (у проміжок часу: між 23:27 та 00:28 (26.06.2021), 26.06.2021 (у проміжок часу: між 19:01 та 20:02), 27.06.2021 (у проміжки часу: між 05:43 та 06:45, між 08:59 та 10:01, між 16:47 та 17:49), 28.06.2021 (у проміжки часу: між 00:30 та 01:32, між 06:00 та 07:01).

Передача була присвячена 80-й річниці нападу нацистської Німеччини на Радянський Союз й складалась з двох частин: інтерв'ю з лідером політичної партії «Наші», народним депутатом України VII та VIII скликань Євгеном

Мураєвим та ток-шоу за участю запрошених до студії гостей передачі (ведучі: Макс Назаров, Ангеліна Пичик).

Протягом 22-28.06.2021 передача транслювалася з модерацією загального хронометражу, проте фрагмент інтерв'ю з Є. Мураєвим хронометражем 04 хв 48 с транслювався у повторі (запису) без змін та модерації 10 разів:

пряма трансляція – 22.06.2021 у проміжку часу між 18:14 та 18:20;

повтори:

22.06.2021 у проміжку часу між 23:39 та 23:45,

23.06.2021 у проміжках часу між 06:12 та 06:18, між 14:13 та 14:19,

25.06.2021 у проміжку часу між 23:40 та 23:46,

26.06.2021 у проміжку часу між 19:14 та 19:20,

27.06.2021 у проміжках часу між 05:57 та 06:02, між 09:13 та 09:18, між 17:01 та 17:07,

28.06.2021 у проміжках часу між 00:43 та 00:49, між 06:12 та 06:18.

Зокрема, моніторингом зафіксовано висловлювання:

Євген Мураєв: *«...Работают абсолютно все механизмы, работают абсолютно все технологии. И, к сожалению, власть как настоящий коллаборант, является проводником этой антиукраинской политики по сути геноцида нашего народа».*

Ведучий Максим Назаров: *«Вы говорите, наша власть «как настоящий коллаборант».*

Євген Мураєв: *«Конечно, ну это же внешний сценарий. Максим, смотрите, какая была цель Второй мировой войны или Великой Отечественной войны?».*

Ведучий Максим Назаров: *«По отношению к кому коллаборант?».*

Євген Мураєв: *«Потому что они являются инструментом коллективного запада».*

Ведучий Максим Назаров: *«Понятно... против кого тогда? Бандеровцы, например, могут назваться коллаборантами».*

Євген Мураєв: *«Я сейчас призыву телезрителей, и вы откройте и посмотрите, пожалуйста, кто в 40-х воевал на стороне гитлеровской Германии. И вы поймете, что это половина членов Европейского Союза, куда нас так сильно тянут. Т.е. это все страны, которые так или иначе помогли фашистской Германии либо военной силой, либо экономически, либо производством техники в войне с Советским Союзом. Чего тогда добивались? План ОСТ, наверно, всем хорошо знаком. Кто не знаком, обязательно почитайте. То есть это был последний колониальный поход. Тогда еще колонии существовали, т.е. славян хотели превратить в колонию, часть подлежала уничтожению, часть работе...».*

Ведучий Максим Назаров: *«По сути у нацистской Германии была цель превратить Украину в колонию...».*

Євген Мураєв: *«Я про план ОСТ и говорю. В чем это выразилось в те времена. Да, угоняли на работу в Германию или в Европу. Чем это отличается от сейчас? 6 млн наших граждан добровольно туда поехали, как говорят. Но они туда поехали добровольно или потому, что здесь нет работы, нет образования, не безопасно, уровень жизни плохой, война. То есть их вынудили.*

Не важно, чем... залпами немецких тигров и люфтваффе или все-таки экономическими реформами, безвизами и прочими механизмами ведения современной войны».

Ведущий Максим Назаров: «По отношению к кому мы сейчас коллаборанты?».

Свген Мураев: **«Все войны ведутся за что? За людей, за территории, за землю. Землю сейчас Зеленский продает, люди миллионами выезжают. Вот цель войны достигнута. Мы теряем население, мы теряем нашу землю, то есть мы проигрываем в той войне, которую ведут невоенным способом против нас. А кто проводник всех этих механизмов? Кто принимает законы о продаже земли? Кто принимает законы, которые выдавливают из страны миллионы людей? Также насильственная украинизация выдавила порядка 3 млн людей, которые работают в Российской Федерации».**

Ведущий Максим Назаров: «Это давняя история, там не только украинизация...».

Свген Мураев: **«А когда это началось? Смотрите, Максим, я говорю «реперы», но на самом деле это большая система. Разрушение системы образования выдавливает людей? Вы же хотите, чтобы ваш ребенок был образованный, конкурентоспособный, успешный в жизни? И если он не может здесь получить образование, вы думаете, куда бы его отправить учиться или куда бы с ним переехать. Если здесь разрушают медицину, и вы понимаете, что вы не можете гарантировать здоровье даже при наличии денег, да, медицинский сервис. Что вы думаете? Вы думаете, где вы это можете получить. Если постоянно бизнес под прессингом, если ваших детей могут забрать в армию... Я могу продолжать бесконечно этот список. Это комплекс вещей, в результате которых у нас забирают землю и выдавливают людей, забирают рабочую силу. Т.е. еще раз говорю – другая форма войны. Но через кого это делается? Через Тань Чорновол, через Парасюкив, Гаврылюкив, через Третьякову, Потураева и всех остальных, через Зеленского, который приезжает и обвиняет нас, ставит под сомнение подвиг советского солдата, памятники которому стоят в каждом городе. Проедьте по Европе. Стоят памятники советскому солдату, свежие цветы. Все понимают, кто освободил. Да, сейчас пытаются навязать стереотип, что победила Америка и Великобритания, вспоминают про Лендлиз. Ребята, посмотрите, когда Россия как правопреемник Советского Союза за этот Лендлиз рассчиталась, в каком году? В 2000-х... Точно так же, как рассчитались другие страны, которые брали... Это был кредит. Это были деньги займы. Сначала Штаты надували Германию, а потом давали всем займы, чтобы мы покупали оружие, технику у тех же Штатов, чтобы воевали. Отличный способ. Это, знаете, напоминает мне Ланнистеров и Железный банк. Друзья, еще раз... война просто поменяла форму. И наша власть занимается коллаборационизмом. Она подыгрывает тем, кто реально рейдерит нашу страну».**

Ведущий Максим Назаров: «Почули».

Соціально-політичний контекст наведених вище висловлювань полягає у наступному: з початку 2014 року найвищі посадові особи Російської Федерації,

Збройних Сил Російської Федерації та інших державних органів країни-агресора здійснили протиправні умисні дії, спрямовані на порушення суверенітету та територіальної цілісності України, порушення порядку, встановленого Конституцією України, шляхом ведення агресивних дій проти України з використанням підрозділів Збройних Сил Російської Федерації. Наслідком таких дій стали окупація Автономної Республіки Крим включно з містом Севастополь та частини території Луганської та Донецької областей України, загибель тисяч цивільних громадян України та військовослужбовців Збройних Сил України.

Мотивами агресивних дій Російської Федерації проти України стали європейський і євроатлантичний інтеграційний курс зовнішньої політики України, закріплений в Конституції України, підготовка до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, які були розцінені країною-агресором - Російською Федерацією як загроза її геополітичним та економічним інтересам, втрата впливу над соціально-політичними та економічними процесами в Україні.

Однією з форм відновлення впливу і вагомості Російської Федерації на світовій арені стала організація ведення інформаційно-пропагандистської діяльності, яка призвела та призводить до розпалювання національної ворожнечі та нестабільності в українському суспільстві. Метою інформаційно-психологічної кампанії РФ проти України було і залишається створення негативного ставлення та хибність європейського та євроатлантичного вектору розвитку України. Перекручування, дезінформація, хибне тлумачення, порушення ustalених стандартів журналістики, зображення українців з демократичними поглядами як прибічників та послідовників фашизму, пропагування їх неповноцінності за ознаками ідеологічних та політичних переконань, провокування національних зіткнень, формування образу частини українського населення як «націонал-фашистів» чи «неонацистів», які пропагують культ насильства над тією частиною українців, які не поділяють їх переконань, стали провідними темами для російських пропагандистів.

З самого початку гібридної агресії Російської Федерації Україну у її прагненні відновити свій суверенітет і територіальну цілісність підтримали США, країни Європейського Союзу та військово-політичний блок НАТО, які включно з іншими провідними світовими організаціями визнали факт окупації Автономної Республіки Крим і міста Севастополя Російською Федерацією та незаконними російськими органами влади в Криму. Україна отримала та продовжує отримувати економічну, фінансову та політичну підтримку від своїх стратегічних партнерів та союзників. Тому з метою формування їх негативного образу у мешканців України та збільшення електорального поля для проросійських політичних сил, з метою позбавлення уряду України підтримки у проведенні реформ, з метою провалити європейську та євроатлантичну інтеграцію російська пропаганда та її агенти впливу в Україні поширюють через ЗМІ наративи, спрямовані проти країн Заходу, які є стратегічними партнерами

України, зокрема щодо нібито «зовнішнього управління» Україною. Відбувається інформаційний опір намаганням України рухатись шляхом демократичних реформ.

Об'єктивно саме Російська Федерація зацікавлена у позбавленні України підтримки США, НАТО та ЄС, оскільки саме це може зробити Україну беззахисною та піддатливою перед лицем держави-агресора, що означитиме для України рухатись не шляхом миру та справедливості як фундаментальними цінностями країн демократичного світу, а шляхом ревізйонізму та війни, особливо у контексті актуальної ситуації в Україні.

У зазначеному соціально-політичному контексті публічні висловлювання Є. Мураєва, поширені через засіб масової інформації телеканал «Максі-ТВ», є порушенням абзацу четвертого частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (не допускається використання телерадіоорганізацій для закликів до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті) та пунктів а) та в) частини першої статті 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (Телерадіоорганізація зобов'язана дотримуватись законодавства України та поширювати об'єктивну інформацію).

Суть висловлювань Є. Мураєва полягає у тому, що країни Європейського Союзу, які під час Другої світової війни підтримували у різний спосіб Третій Рейх або були союзниками нацистської Німеччини, за результатами цієї війни програли країнам Антигітлеровської коаліції, але не полишили своїх намірів щодо геноциду слов'ян та українського народу зокрема, і продовжують реалізовувати ці плани у інші «невоєнні» способи, відбираючи землю, робочу силу, зменшуючи кількість жителів України. У цих діях, на думку Є. Мураєва, їх підтримують представники української влади і суспільства, яких ним названо «коллаборантами».

У наведених цитатах Є. Мураєв наголошує, що «цель войны достигнута», використовуючи термін «війна» не як гіперболу чи метафору, а як реально існуючий конфлікт між країнами Європейського Союзу, зокрема тими «*...кто в 40-х воевал на стороне гитлеровской Германии. И вы поймете, что это половина членов Европейского Союза, куда нас так сильно тянут. Это все страны, которые так или иначе помогали фашистской Германии либо военной силой, либо экономически, либо производством техники в войне с Советским Союзом*» та Україною, її населенням з метою не просто підпорядкувати своїм цілям усі сфери суспільного життя нашої країни, а з метою продовження політики геноциду українського народу, започаткованої у нацистській Німеччині: «*Все войны ведутся за что? За людей, за территории, за землю. Землю сейчас Зеленский продает, люди миллионами выезжают. Вот цель войны достигнута. Мы теряем население, мы теряем нашу землю, т.е. мы проигрываем в той войне, которую ведут невоенным способом против нас*». «*Это комплекс вещей, в результате которых у нас забирают землю и выдавливают людей, забирают рабочую силу. Т.е. еще раз говорю – другая форма войны. Но через кого это делается? Через Тань Чорновол, через*

Парасюкив, Гаврылюкив, через Третьякову, Потураева и всех остальных, через Зеленского... Друзья, еще раз... война просто поменяла форму. И наша власть занимается коллаборационизмом. Она подыгрывает тем, кто реально рейдерит нашу страну».

Таким чином, Є. Мураєв висловився про геноцид та війну як про об'єктивно існуючий факт, тобто про існування дії, яка відбувалась і відбувається, але Є. Мураєв не акцентує увагу на умислі та мотивації суб'єктів дії, не посилається на факти, джерела інформації та будь-яку доказову базу для подібних тверджень, свідoctва триваючого історичного процесу віктимізації слов'янського населення Європи та України зокрема.

Висловлювання Є. Мураєва про геноцид та війну проти українського народу як частини слов'янського світу з боку нинішніх країн Європейського Союзу можуть бути трактовані аудиторією телеканалу «Максі-ТВ» як форма публічного звинувачення країн ЄС у найсерйозніших злочинах, які викликають стурбованість всього міжнародного співтовариства, що засуджені і заборонені актами міжнародного права, зокрема Римським статутом Міжнародного кримінального суду, Конвенцією про запобігання злочину геноциду та покарання за нього, Кримінальним кодексом України та причетністю до цього злочину конкретних осіб: *«Это комплекс вещей, в результате которых у нас забирают землю и выдавливают людей, забирают рабочую силу. То есть еще раз говорю – другая форма войны. Но через кого это делается? Через Тань Чорновол, через Парасюкив, Гаврылюкив, через Третьякову, Потураева и всех остальных, через Зеленского... Друзья, еще раз... война просто поменяла форму. И наша власть занимается коллаборационизмом. Она подыгрывает тем, кто реально рейдерит нашу страну».*

Вживання Є. Мураєвим в цьому контексті лексем «війна» та «геноцид» можуть мати важливі наслідки для осіб чи групи осіб за належністю до громадян України, оскільки охоплюють важливі гуманітарні цінності, включно з фундаментальними правами людини на життя, безпеку та недоторканість особи.

Серед причин і наслідків такого «геноциду» Є. Мураєв назвав: *«экономические реформы, безвиз», «разрушение системы образования», «медицинский сервис», «бизнес под прессингом», «детей могут забрать в армию», «комплекс вещей, в результате которых у нас забирают землю и выдавливают людей, забирают рабочую силу».*

Висловлювання Є. Мураєва не можуть бути мовою об'єктивного викладення фактів, а їх поширення на телеканалі ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, щодо цілих країн Європейського Союзу свідчить про наявність намірів вплинути на аудиторію телеканалу з метою спровокувати екстремально негативні відчуття щодо вказаної категорії осіб та сформуванню негативний стереотипний образ народів та країн Європейського Союзу, який узагальнює уявлення про них нібито як «історично латентного ворога», налаштованого проти слов'ян та українського народу зокрема.

Поширення провокативних і необ'єктивних висловлювань про нібито вчинення одного з найважчих кримінальних злочинів – геноциду, аргументація його причинно-наслідкового зв'язку в актуальних умовах України мали б стати

об'єктом ретельної уваги редакції та керівництва ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, проте, як під час прямої трансляції, так і трансляцій у запису, висловлювання Є. Мураєва не отримали необхідного критичного ставлення з боку ведучих передачі та редакції телеканалу, щоб забезпечити надання глядачам достовірної та повної інформації.

З боку працівників телеканалу не було спроби збалансувати однобічність та упередженість висловленої позиції. Зокрема, не було вжито жодних дій, щоб зупинити риторичку, яка містить мову ворожнечі, не було наведено чи проілюстровано у будь-якій формі (відеосюжет, коментар ведучих, думка експерта тощо) альтернативної точки зору з питань, які є чутливими для національної безпеки України, забезпечення прав та свобод громадян України.

Тож працівниками телерадіоорганізації були проігноровані обов'язки та відповідальність перед українським суспільством, передбачені Законом України «Про телебачення і радіомовлення», зокрема ведучими передачі не було вжито заходів щодо припинення правопорушення під час прямої трансляції.

Слід наголосити, що повторна трансляція передач у запису передбачає можливість перевірки редакцією правдивості поширеної інформації, обов'язок творчих працівників перевіряти достовірність і об'єктивність поширюваної інформації, не допускати поширення інформації, яка має ознаки розпалення ворожнечі та відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення.

Проте повторний показ передачі «Важливе», що містила інтерв'ю з Є. Мураєвим, здійснювався 10 разів без змін та модерації, що свідчить про усвідомлену та цілеспрямовану редакційну політику ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, яка збігається з пропагандистською позицією державних ЗМІ Російської Федерації – країни, що здійснює військову агресію проти України, та може спровокувати додаткову напругу в українському суспільстві, загрожувати національній безпеці та територіальній цілісності України.

У листі-поясненні, підписаному директором ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, М.М. Мухіним, ліцензіат наполягає на відсутності ознак порушення вимог чинного законодавства, зокрема, Закону України «Про телебачення і радіомовлення», під час трансляції 22.06.2021 першої частини передачі «Важливе» (з 18:02 до 19:01), в якій брав участь політик Є. Мураєв. У вказаному листі також наголошується на тому, що Національною радою було прийняте необґрунтоване рішення про призначення позапланової безвиїзної перевірки ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ.

Ліцензіат у надісланому листі-поясненні стверджує, що «Національною радою, всупереч положенням Інструкції та Регламенту, було прийняте необґрунтоване рішення про призначення позапланової безвиїзної перевірки», «ТОВ «НАША ПРАГА» не було порушено вимог чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Згідно зі статтею 17 Конституції України забезпечення інформаційної безпеки є однією з найважливіших функцій держави, справою всього Українського народу.

Зазначимо, що рішення Національної ради від 15.07.2021 № 918 «Про призначення позапланової безвізної перевірки ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ», прийнято на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачено Конституцією та законами України. Цей критерій ґрунтується на статті 19 Конституції України, яка передбачає обов'язок органів державної влади, органів місцевого самоврядування і їх посадових осіб діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно із частиною сьомою статті 4 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» держава всіма можливими законними засобами не допускає в інформаційних та інших телерадіопрограмах систематичного цілеспрямованого безпідставного загострення уваги на війні, насильстві і жорстокості, розпалюванні расової, національної та релігійної ворожнечі або позитивного їх подання (трактування), а також забезпечує ідеологічний і політичний плюралізм у сфері аудіовізуальних засобів масової інформації.

Водночас поширення суб'єктами інформаційної діяльності викривленої, недостовірної та упередженої інформації для дискредитації органів державної влади, Збройних Сил України, виключно негативний характер тональності висловлювань, надмірна емоційність повідомлень про негативні події, які мали місце у Збройних Силах України, приводить до дестабілізації суспільно-політичної ситуації, завдає шкоди національним інтересам та створює негативний імідж України.

У листі-поясненні ліцензіат зазначає, що «передача в цей час велася не у формі дискусії, а у формі інтерв'ю, що Національна рада підтвердила у рішенні від 15.07.2021 № 918, однак не надала цьому належної оцінки. В даному випадку форматом телепередачі не передбачено надання різних думок та поглядів, навпаки, увага зосереджена безпосередньо на думках та поглядах особи, яка відповідає на питання інтерв'юера»; «суттю інтерв'ю в даному випадку є відповіді політика Є. Мураєва на питання журналістів М. Назарова та А. Пичик, тобто висловлювання думки Є. Мураєва з питань, які мають загальносуспільний та публічний інтерес».

Зазначимо, що Є. Мураєв – відомий політичний і громадський діяч, лідер політичної партії, народний депутат України та депутат Харківської обласної ради двох скликань, є впливовою особою для певної частини жителів та телеглядацької аудиторії України. Його позиція з питань міжнародної та внутрішньої політики України, а також щодо історичних подій неодноразово була публічно оприлюднена у засобах масової інформації, зокрема, і в передачах на телеканалі «Максі-ТВ», а тому має бути достеменно відомою керівництву та працівникам редакції ТОВ «НАША ПРАГА».

Будь-який жанр і формат передач, у тому числі й інтерв'ю, не позбавляє працівників телерадіоорганізацій обов'язку дотримуватись норм законодавства щодо припинення правопорушення в ефірі. До передач інформаційного жанру встановлено особливі вимоги, оскільки глядач має право на отримання достовірної, об'єктивної, збалансованої інформації.

Уповноваженими особами Національної ради взято до уваги положення Редакційного статуту ТОВ «НАША ПРАГА» (далі – редакційний статут),

затвердженого загальними зборами учасників ТОВ «НАША ПРАГА» протоколом № 1 від 11.07.2005, яким встановлено загальні вимоги до редакційної політики телерадіоорганізації та основні вимоги до забезпечення точності, об'єктивності, неупередженості та збалансованості інформації при здійсненні мовлення телерадіоорганізацією.

З боку ведучих телеканалу не було спроби збалансувати однобічність позиції, висловленої Є. Мураєвим під час інтерв'ю, зокрема і за допомогою поставлених запитань, журналістських коментарів, реплік чи зауважень, цим самим було проігноровано вимоги пункту 5.3. Редакційного статуту щодо об'єктивності, точності, неупередженості та збалансованості подачі інформації.

Вказане може свідчити про свідомий вибір і намір телекомпанії формувати відповідний напрямок власної редакційної політики, регулярно запрошуючи до участі у своїх телепередачах політиків, які використовують висловлювання, що мають ознаки розпалення національної ворожнечі, необ'єктивної інформації.

Телерадіокомпанія є суб'єктом обов'язків та відповідальності, передбачених Законом України «Про телебачення і радіомовлення», щодо збору та оприлюднення інформації, яка стає більш значущою в ситуаціях, важливих для національної безпеки та забезпечення територіальної цілісності й суверенітету України.

Слід зазначити, що на виконання вимог чинного законодавства України, дотримання журналістських стандартів, положень редакційного статуту, журналісти телеканалу «Максі-ТВ» зобов'язані надавати людям об'єктивну та збалансовану інформацію, правдиво і достовірно висвітлювати події з різних сфер суспільного життя України. І це стосується всіх жанрів журналістики, зокрема й таких, як інтерв'ю.

Як вбачається із положень редакційного статуту ліцензіата (розділ 5.3.), журналісти мають об'єктивно, неупереджено та безсторонньо висвітлювати спірні теми у випусках новин та інших програмах, особливо коли обговорюються проблеми державної політики, політичні або суспільні конфлікти.

Ця обставина накладає особливу відповідальність на ведучих передачі перед суспільством, особливо у складних умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, оскільки поширення ненависницької риторики, недостовірної інформації має значний потенціал додаткової дестабілізації суспільства та підриває довіру до українських засобів масової інформації.

Тому висловлювання Є. Мураєва, які поширювалися в ефірі ліцензіата в передачі «Важливе», та невжиття працівниками ТОВ «НАША ПРАГА» належних заходів щодо припинення в прямому ефірі та у запису поширення висловлювань, що мають факти розпалення ворожнечі та необ'єктивної інформації, може розцінюватися як свідоме викривлення дійсності та надання можливостей інтерв'юєру маніпулювати аудиторією, що суперечить принципам журналістики, або ж бути ознакою замовлення цього матеріалу, та/або свідомого наміру телерадіокомпанії формувати відповідний напрямок власної редакційної політики.

Крім того, Є. Мураєв у формі стверджувальних суджень висловився про те, що політичне керівництво України є *«проводником антиукраїнської політики по*

сути **геноцида** нашого народу», є «*настоящим коллаборантом*» та сприяє агресивній політиці країн Європейського Союзу, суттю якої є продовження політики «*фашистской Германии*» щодо знищення слов'янського етносу та українського народу, зокрема з використанням сучасних «*механизмов ведения современной войны*», які відрізняються від військових методів Другої світової війни тільки формою: «*Я про план ОСТ и говорю. В чем это выразалось в те времена. Да, угоняли на работу в Германию или в Европу. Чем это отличается от сейчас? 6 млн наших граждан добровольно туда поехали, как говорят. Но они туда поехали добровольно или потому, что здесь нет работы, нет образования, не безопасно, уровень жизни плохой, война. Т.е. их вынудили. Не важно, чем... залпами немецких тигров и люфтваффе или все-таки экономическими реформами, безвизами и прочими механизмами ведения современной войны*».

Називаючи представників різних гілок української влади «*коллаборантами*», звинувачуючи їх у «*геноциді власного народу*», покладаючи на них відповідальність за «*антиукраїнську політику*» («*...Работают абсолютно все механизмы, работают абсолютно все технологии. И, к сожалению, власть как настоящий коллаборант, является проводником этой антиукраинской политики по сути геноцида нашего народа*»; «*Все войны ведутся за что? За людей, за территории, за землю. Землю сейчас Зеленский продает, люди миллионами выезжают. Вот цель войны достигнута. Мы теряем население, мы теряем нашу землю, то есть мы проигрываем в той войне, которую ведут невоенным способом против нас*»; «*Друзья, еще раз... война просто поменяла форму. И наша власть занимается коллаборационизмом. Она подыгрывает тем, кто реально рейдерит нашу страну*»; «*То есть еще раз говорю – другая форма войны. Но через кого это делается? Через Тань Чорновол, через Парасюкив, Гаврылюкив, через Третьякову, Потураева и всех остальных, через Зеленского... Друзья, еще раз... война просто поменяла форму. И наша власть занимается коллаборационизмом. Она подыгрывает тем, кто реально рейдерит нашу страну*»), Є. Мураєв такими висловлюваннями сприяє посиленню вже існуючого протистояння між різними групами населення України шляхом цілеспрямованого донесення таких думок глядачам телеканалу. Такі висловлювання спрямовані не лише на компрометацію чинної влади України, а й можуть нести загрозу національній та громадській безпеці, територіальній цілісності України, створення панічних настроїв, загострення і дестабілізації суспільно-політичної ситуації, створення додаткової напруги у суспільстві.

Зазначені потенційні загрози від поширення наведених вище висловлювань передбачені у пункті 2 статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, їх присутність у телерадіомовленні є законною підставою для застосування обмежень або санкцій, що встановлені чинним законодавством України, є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню

конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду.

У своєму листі-поясненні ліцензіат сам зазначає, «що основою для втручання державної влади у право свободи вираження поглядів можуть бути виключно ті підстави, які перераховані у пункті 2 статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод».

Так, згідно із частиною третьою статті 34 Конституції України здійснення прав щодо збирання, зберігання, використання і поширення інформації може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку тощо.

Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про інформацію» право на інформацію може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Згідно з пунктом 2 статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод зазначені свободи не є абсолютними. Оскільки вони пов'язані з обов'язками та відповідальністю, то можуть підлягати формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету й безсторонності суду.

Отже, що стосується доцільності заходів, які вживаються в межах компетенції Національною радою у забезпеченні захисту українського інформаційного простору від висловлювань, що мають ознаки розпалення національної ворожнечі та необ'єктивної інформації, можна вважати такими, що відповідають критерію «необхідність у демократичному суспільстві», оскільки в їх запровадженні та подальшому продовженні, з огляду на визнані факти гібридної агресії Російської Федерації проти України, існує нагальна потреба.

Звинувачення, що містяться у листі-поясненні ліцензіата, зокрема, щодо здійснення Національною радою цензури та незаконного втручання в журналістську діяльність є безпідставними, оскільки відповідно до статті 24 Закону України «Про інформацію» «будь-яка вимога, спрямована, зокрема, до журналіста, засобу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, керівника, розповсюджувача, узгоджувати інформацію до її поширення або накладення заборони чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації» не здійснювалася. Ознаки порушення чинного законодавства ліцензіатом Національна рада зафіксувала вже після виходу в ефір передачі «Важливе».

Запрошуючи Є. Мураєва до участі у передачі, керівництво та журналісти мали б враховувати відповідний соціально-політичний контекст, натомість

зазначеному політику було надано майданчик для поширення упередженої необ'єктивної інформації, мови ворожнечі, наративів кремлівської пропаганди, що дає підстави стверджувати про умисний та свідомий характер організації трансляції на телеканалі «Максі-ТВ» передачі «Важливе» за участю Є. Мураєва.

Виробником телепередачі «Важливе» є ТОВ «НАШ 365» на замовлення ТОВ «НАША ПРАГА» (м. Київ, вул. Жилинська, 101-А, 2021 рік), про що свідчить відповідний копірайт в кінці телепередачі. На каналі «Максі-ТВ» протягом періоду 22.06.2021-28.06.2021 передача виробництва ТОВ «НАШ 365» транслювалася з модерацією загального хронометражу, проте та частина передачі, де було інтерв'ю з Є. Мураєвим (хронометражем 04 хв 48 с), транслювалася у повторі (запису) без змін та модерації десять разів.

Повторна трансляція запису передачі передбачає можливість перевірки достовірності поширеної інформації, обов'язок творчих працівників перевіряти достовірність і об'єктивність поширюваної інформації, не допускати поширення інформації, яка має ознаки розпалення ворожнечі.

Десятиразовий повторний показ в ефірі передачі «Важливе» покладає відповідальність на керівників та працівників ТОВ «НАША ПРАГА» за поширення інформації із порушенням чинного законодавства, що є, зокрема, невиконанням вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

- частини першої статті 71 (Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення несуть телерадіоорганізації, провайдери програмної послуги, їх керівники та працівники, інші суб'єкти господарської діяльності, посадові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Винні в порушеннях несуть цивільно-правову, адміністративну і кримінальну відповідальність згідно із законодавством України);

- частини шостої статті 6 (Відповідальність за зміст програм та передач несе керівник телерадіоорганізації або автор (автори) програми та/чи передачі);

- частини шостої статті 43 (Керівник телерадіоорганізації або уповноважена ним особа дає дозвіл на випуск телерадіопередач чи програм і несе особисту відповідальність за їх зміст та якість);

- пункту в) частини першої статті 60 (Творчий працівник телерадіоорганізації зобов'язаний не допускати поширення інформації, передбаченої частиною другою статті 6 цього Закону);

- пункту а) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії).

Рівень деструктивного впливу публічного виступу Є. Мураєва на глядацьку аудиторію є значним, оскільки промова політика транслювалась в ефірі телеканалу «Максі-ТВ», який здійснює телевізійне супутникове мовлення у некодованому вигляді та покриває сигналом значну територію не тільки України, але й країн Європи, європейську частину Російської Федерації, програма ретранслюється провайдерами програмної послуги по всій території України, що робить телеканал та будь-яке висловлювання, поширене у програмі, загальнодоступним для багатомільйонної аудиторії, яка на цій території мешкає.

А відтак вплив публічного виступу Є. Мураєва, який містить факти розпалення національної ворожнечі, на телевізійну аудиторію може бути цілком прогнозованим та більш значним, ніж подібні висловлювання непублічних осіб.

Перевіркою встановлено порушення під час трансляції передачі «Важливе» (ведучі: Макс Назаров та Ангеліна Пичик; учасник передачі: Євген Мураєв) в ефірі ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ (ліцензія на мовлення НР № 00509-м від 12.12.2015), за 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021 вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

- абзацу четвертого частини другої статті 6 (Не допускається використання телерадіоорганізацій для розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті);

- пунктів а), в) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії; поширювати об'єктивну інформацію).

Порушення абзацу четвертого частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» свідчить про наявність розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті і є підставою для застосування санкції «стягнення штрафу» згідно з частиною восьмою статті 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (Національна рада може прийняти рішення про стягнення штрафу в зазначених у цій частині розмірах, незалежно від застосування до порушника санкцій у вигляді попередження, виключно в разі вчинення таких порушень: телерадіоорганізаціями – 25 відсотків розміру ліцензійного збору за: розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті).

Розглянувши Акт № 160 від 13.08.2021 позапланової безвиїзної перевірки ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, керуючись абзацом четвертим частини другої статті 6, пунктами а), в) частини першої статті 59, частиною першою статті 70, частинами першою, другою, п'ятою, шостою та восьмою статті 72, частинами першою та другою статті 73, частиною першою статті 74 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», статтею 13 та частиною другою статті 24 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», Національна рада

ВИРІШИЛА:

1. Визнати порушення ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, абзацу четвертого частини другої статті 6, пунктів а), в) частини першої статті 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

2. Визнати наявність розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті у висловлюваннях, які були поширені в ефірі ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, 22.06.2021, 23.06.2021, 25.06.2021, 26.06.2021, 27.06.2021, 28.06.2021.

3. Керуючись частиною восьмою статті 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», застосувати до ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, санкцію «стягнення штрафу» у розмірі, розрахованому від розміру ліцензійного збору, нарахованого ліцензіату за видачу ліцензії, не враховуючи умов

(зменшення/збільшення), згідно з додатком до рішення (розраховано управлінням фінансової та бухгалтерської служби):

25 % (119 544,75 грн (сто дев'ятнадцять тисяч п'ятсот сорок чотири гривні 75 копійок)) – за вчинення порушень, передбачених частиною восьмою статті 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті).

4. Відповідно до вимог частини третьої статті 75 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, у тридцятиденний термін з дня повідомлення Національною радою про прийняте рішення щодо стягнення штрафу сплатити до Державного бюджету України штраф у розмірі 25 % (119 544,75 грн (сто дев'ятнадцять тисяч п'ятсот сорок чотири гривні 75 копійок)). Реквізити до оплати: одержувач ГУК у м. Києві/Шевченківський р-н, код ЗКПО 37993783, рахунок UA758999980313000056000026011 в Казначействі України (ЕАП) у м. Києві, МФО 899998 Поле «Призначення платежу»: +;2659;101; ; ; ; ; Призначення платежу: сплата штрафу згідно з рішенням Національної ради від 30.09.2021 № 1329, без ПДВ.

5. Зобов'язати ліцензіата ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ, з дня набрання чинності цим рішенням привести свою діяльність у відповідність до вимог чинного законодавства.

6. Копію цього рішення надіслати ліцензіату ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ.

7. Копію цього рішення долучити до ліцензійної справи ТОВ «НАША ПРАГА», м. Київ.

8. Виконання цього рішення покласти на управління представників Національної ради, управління контролю та аналізу телерадіомовлення, управління ліцензування, юридичне управління.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національної ради М. Онопрієнка.

Голова

/підпис/

Ольга ГЕРАСИМ'ЮК

Відповідальний секретар

/підпис/

Юрій ЗІНЕВИЧ